

Propaganda

Opdracht bij het thema Mens & Maatschappij

Lesdoelen

Ik kan in mijn eigen woorden beschrijven wat propaganda is.

Ik begrijp wat het doel van propaganda is en hoe politieke partijen dat inzetten.

Ik weet welke rol van propaganda speelde ten tijde van de tweede wereldoorlog.

Ik kan de propaganda van verschillende partijen met elkaar vergelijken in een Venn Diagram.

Ik weet dat er verschillende media worden ingezet als het gaat om propaganda.

Ik kan een mindmap maken met daarin alle, voor mij, relevante informatie over propaganda.

Ik weet wat een spotprent is.

Ik begrijp dat bij het maken van een spotprent de vrijheid van meningsuiting kan botsen met bescherming van personen.

Ik kan zelf een geschikt onderwerp kiezen om een spotprent over te maken.

Ik kan zelf een spotprent maken.

Opdracht 1: Mindmap Propaganda

De Opdracht

Maak een mindmap met in het midden het woord PROPAGANDA. Zorg dat de mindmap er goed verzorgd uit ziet en probeer er zo veel mogelijk weetjes en illustraties in te verwerken. Beantwoord in deze mindmap tenminste uitgebreid de volgende vragen.

Wat is propaganda?

- Waar wordt propaganda gebruikt?
- Wanneer is er veel propaganda ingezet?
- Hoe werd propaganda door de nazi's gebruikt?
- Hoe wordt propaganda nu nog ingezet?
- Wie zetten nu nog propaganda in? Waarvoor?

Tijd voor de opdracht
80-90 minuten (2 lessen)

Materiaal

- Schrijfpotloden
- Kleurpotloden
- Groot A3 papier

Samenwerking

Tweetallen

Beoordeling

- 1 punt per vraag (5 punten)
- Uitwerking verdere inhoud (2 punten)
- Originaliteit (2 punten)
- Vormgeving/design (1 punt)

Opdracht 2: Venn Diagram

Introductie

- Duitse Propagandafilm
<https://www.youtube.com/watch?v=TTOqtA1rDNE>
- Der Fuhrers Face: Propaganda met Donald Duck
<https://www.youtube.com/watch?v=kzH1iaKVsbM>
- Extreme Anti Joodse Propaganda
<https://www.youtube.com/watch?v=Oka6fi2g6-U>

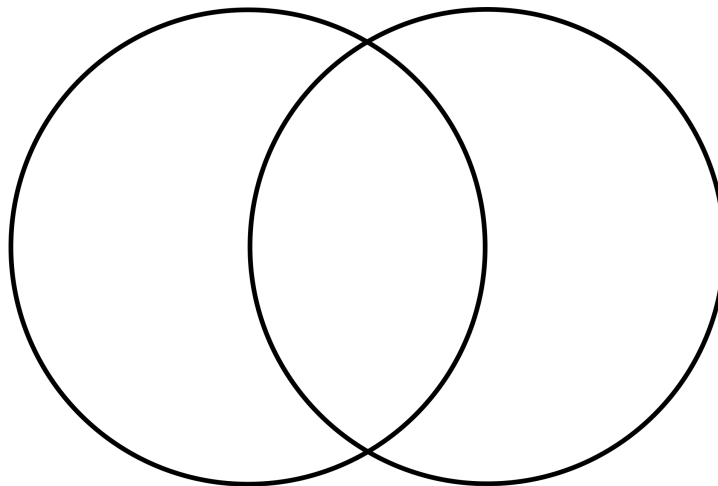

De Opdracht

Maak een Venn Diagram, waarin je de Propaganda vergelijkt van de Duitsers en de Geallieerden ten tijde van de tweede wereldoorlog. Gebruik voorbeelden die je tekent en uitwerkt.

Name: _____ Date: _____

Venn Diagram: Blank 2 Item Comparison

GOALBOOK

Find more resources at <https://goalbookapp.com>

Tijd voor de opdracht

80-90 minuten (2 lessen)

Samenwerking

Tweetallen

Materiaal

- Schrijfpotloden
- Kleurpotloden
- Groot Venndiagram

Beoordeling

- Uitwerking Duitsland (3p)
- Uitwerking Geallieerden (3p)
- Nagetekende praktijkvoorbeelden (2p)
- Vormgeving/design (2 punten)

Opdracht 3: Spotprent

Introductie

Wat zie je op deze afbeelding?
Wat zal het doel van de maker zijn?
Wie zal deze afbeelding gemaakt hebben?

Video 1: Spotprenten <https://schooltv.nl/video/spotprenten-grappige-tekeningen-over-de-actualiteit/#q=spotprent>

Video 2: Het vijfde zwijn. <https://www.youtube.com/watch?v=TjGBz96kqRs>

Video 2: Verzet <https://schooltv.nl/video/bij-het-verzet-een-gevaarlijke-keuze/>

Opdracht 3a: De tekst gericht doornemen

Lees de tekst met een markeerstift. Markeer de zinnen en woorden die het antwoord geven op de volgende vragen.

Wat is een spotprent precies?

Hoe zijn ze ontstaan?

Wat zijn de belangrijkste spotprenten in Nederland geweest?

Discussiestelling: Vrijheid van meningsuiting tegenover het recht op privacy.

<https://schooltv.nl/video/clipphanger-wat-is-vrijheid-van-meningsuiting/>

Stelling 1: een spotprenttekenaar mag alles tekenen wat hij wil.

Stelling 2: Een spotprent mag best iemand kwetsen.

De Opdracht 3b: Maak een zelf een spotprent

Maak eerst op een A4 een brainstorm/mindmap/doodle overzicht.

Kies een onderwerp uit waarover jij graag een spotprent wil maken.

Maak drie snelle schetsen en kies de mooiste uit.

De beste schets gebruik je om een echte spotprent te maken. Eerst schetsen en uitwerken met schrijfpotlood, daarna intekenen met Oost-Indische inkt.

Tijd voor de opdracht

80-90 minuten (2 lessen)

Samenwerking

Tweetallen

Materiaal

- Schrijfpotloden
- Kleurpotloden
- Groot Venndiagram

Beoordeling

- Uitwerking Duitsland (3p)
- Uitwerking Geallieerden (3p)
- Nagetekende praktijkvoorbeelden (2p)
- Vormgeving/design (2 punten)

**LET'S
CATCH HIM
WITH HIS
"PANZERS"
DOWN!**

**WE WILL- IF WE
KEEP 'EM FIRING!**

Spotprenten

De actualiteit met een knipoog

Een spotprent is een grappige tekening waarin bepaalde eigenschappen van een persoon of situatie worden uitvergroot, waardoor een herkenbaar beeld ontstaat. In feite is een spotprent een manier om commentaar te geven op een situatie of persoon, niet met woorden maar met een sterk beeld.

Spotprenten verschijnen vooral in kranten, en zijn dan vaak een reactie op de politiek. De meeste kranten en tijdschriften hebben een vaste tekenaar hiervoor. Deze tekenaar heeft een overtuiging die bij de krant past, waardoor lezers van de krant de identiteit van hun krant kunnen terugvinden in de spotprent. Want lezers lachen graag om een spotprent, maar dan moeten ze het wel eens zijn met de onderliggende boodschap.

Het ontstaan van de spotprent

Waarschijnlijk bestaan er al spotprenten sinds mensen hun omgeving tekenen. Er bestaan vazen uit de Griekse oudheid waarop mensen karikaturaal (met overdrijving van bepaalde kenmerken) zijn afgebeeld. In de loop van de geschiedenis werd de spotprent gebruikt als verzet tegen de gevestigde orde of overheerser. Ten tijde van de tachtigjarige oorlog werden spotprenten gemaakt waarin de spot werd gedreven met de Spaanse machthebbers. En in de jaren zestig van de vorige eeuw waren spotprenten een veelgebruikt middel om taboes bespreekbaar te maken of aan te vallen.

Hoe ver mag een tekenaar gaan?

Een spotprent kan grote opschudding veroorzaken, en gevolgen hebben voor de tekenaar. De Deense spotprenttekenaar Kurt Westergaard tekende in 2005 een serie spotprenten over de profeet Mohammed. Deze cartoons leidden na enige tijd tot grote opschudding in sommige Arabische landen, en Westergaard werd met de dood bedreigd. De situatie van Westergaard is niet uniek. In 1966 veroorzaakte tekenaar Bernard Willem Holtrop zo'n groot schandaal met een tekening van koningin Juliana dat hij werd vervolgd wegens majesteitsschennis. En vorig jaar werd de alleen onder pseudoniem bekende Gregorius Nekschot gearresteerd wegens een cartoon die hij in 2005 had gepubliceerd.

Nederlandse spotprenttekenaars

Nederland kent een lange traditie van spotprenten. Er zijn dan ook veel tekenaars die zich (vrijwel) volledig wijden aan het maken van spotprenten. Vaak zijn de tekeningen van deze tekenaars zo herkenbaar dat een signatuur overbodig is: mensen zien aan de stijl van wie de tekening afkomstig is. Enkele bekende Nederlandse spotprenttekenaars/politieke tekenaars zijn Joep Bertrams, Stefan Verwey, Bas van der Schot, Jos Collignon, Fritz Behrendt, en ook de tekenaars van Fokke en Sukke. Vrouwelijke spotprenttekenaars zijn overigens zeldzaam.

Bas van der Schot

